

VÅREN 2019

Sälle



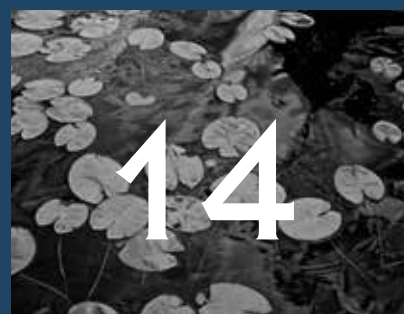
HSR RF LEVER I TIDEN – HELA TIDEN!

INNEHÅLL

På ytan.....	4
Priset för en ren morgondag.....	8
Throwback.....	12
HSR rf:s områden presenteras.....	14
Tillsammans är vi starka.....	26
Sälle tipsar.....	30
Sälle-produkter.....	32
HSR rf:s tidslinje.....	34
Stödjare.....	38
Kontaktuppgifter.....	39



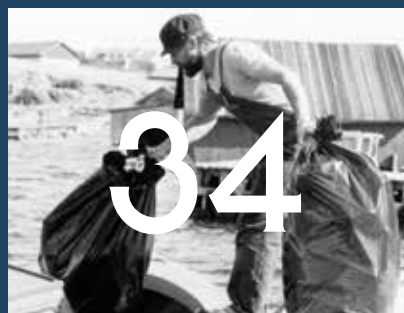
PÅ YTAN



HSR RF:S OMRÅDEN PRESENTERAS



TILLSAMMANS ÄR VI STARKA



HSR RF:S TIDSLINJE



UTGIVARE: Håll Skärgården Ren rf
Puolalagatan 1, 20100 Åbo

KONTOR TEL. 02 274 5500
salle@pssry.fi

CHEFREDAKTÖR: Veera Säilä
REDAKTIONSRÅD: Veera Säilä, Ida Sandberg,
Aija Kaski och Julia Jännäri
LAY-OUT OCH ILLUSTRATIONER:
Pauliina Vesterinen / Pauhaus Oy
Illustrationer på s. 30: och s. 35 Arto Vesterinen
TRYCKERI: Jaakkoo-Taara Oy

© 2019 Håll Skärgården Ren rf

REPUBLIKENS PRESIDENTS HÄLSNING

Håll Skärgården Ren rf firar i år sitt 50-årsjubileum. Det frivilliga arbete som några skärgårdsbor i tiden inledde har med åren blivit en uppskattad riksomfattande organisation som aktivt arbetar för en renare natur.

Föreningens logotyp med sälen Sälle är bekant för många av oss. Det finns Sälle-service-ställen runtom i landet. Föreningen har också fyra servicefartyg som samlar upp skräp och skrot från vattendrag och stränder. För några år sedan fick jag själv ta del av detta viktiga miljöarbete ombord på servicefartyget M/S Roope-Saimaa.

Var och en av oss behövs för att skydda vår miljö. Vi behöver gemensamma statliga och mellanstatliga lösningar, men dessutom spelar våra personliga val och handlingar en avgörande roll. När våra handlingar upprepas miljoner eller miljarder gånger har de en stor inverkan.

Människornas handlingar leder till klimatförändringar och minskad biologisk mångfald. Nedskräpning är ett globalt problem. Världens hav fylls i oroväckande takt av plastskräp. Människorna och deras handlingar utmanar jordens bärkraft mer än någonsin.

Oron över nedskräpningen av vattendragen var i tiden drivkraften bakom grundandet av Håll Skärgården Ren rf. I dagsläget är det allt fler som delar oron över miljön och klimatförändringen. Miljömedvetenheten i vårt samhälle har ökat och det är bra. Ni har varit en föregångare för detta.

Håll Skärgården Ren rf är ett utmärkt exempel på civil verksamhet som har utvecklats till ett riksomfattande arbete för miljön. Världen behöver sådana som ni.

Jag vill tacka alla er som har deltagit i Håll Skärgården Ren rf:s verksamhet för era insatser till förmån för vattendragen och stränderna i Finland. Jag framför mina varmaste lyckönskningar till den 50-åriga föreningen och önskar den fortsatt lycka och framgång!



Sauli Niinistö

Sauli Niinistö
Republiken president



TEXT: Sälles redaktion

1. Vi utvecklar medlemstjänsterna – uppdatera din e-postadress!

För att spara på miljön och kostnaderna håller vi småningom på att övergå till elektronisk fakturering och vi vill också ge våra medlemmar möjligheten att välja mellan att få tidningen i pappersversion eller elektroniskt. Av denna anledning ber vi er alla att kontrollera och uppdatera er e-postadress via den här länken: www.bit.ly/2TYGzLT.

Vi lottar ut 5 Sälle-produktpaket bland alla dem som uppdaterat sina uppgifter senast 31.5.2019!



2. Välkommen på årsmöte!

Håll Skärgården Ren rf:s medlemmar är välkomna på föreningens stadgeenliga vårmöte **23.4.2019**.

Mötet hålls i Forum Marinums Daphne-kabinett i Åbo. Vi bjuder på kaffe. På mötet behandlar vi de ärenden som enligt föreningens stadga ska behandlas på årsmötet.

Närmare information och anmälningar senast 17.4 på adressen salle@pssry.fi eller **tfn 02 274 5500**. Föredragningslistan för årsmötet skickas ut till de anmälda deltagarna.

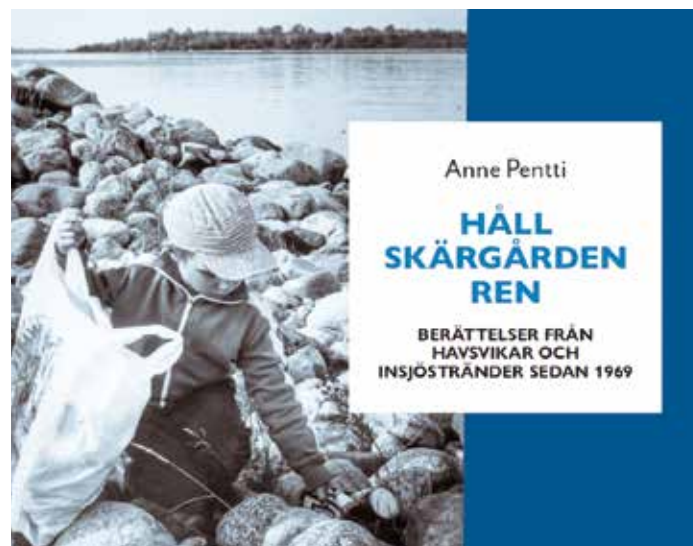
Välkommen med för att besluta om gemensamma ärenden och för att utveckla föreningens verksamhet!

4. Save the date – 4.10 blir det fest!

50-årsjubileumsåret får sin kulmen fredagen den **4 oktober** då ett jubileumsseminarium och ett **medelanskaffningsevenemang** arrangeras på **eleganta och stämningsfulla Åbo båtvarv**.

Dagen bjuder på namnkunniga talare och intressanta teman – allt från en framtid präglad av artificiell intelligens till relationerna mellan ekonomi och miljö. Senare, när skymningen faller, bjuder vi på underhållande program. Det lönar sig att hålla koll på våra kanaler för att vara bland de första att få informationen!

Beställ vårt nyhetsbrev här:
www.hallskargardenren.fi/sv/kommunikation/prenumerera_pa_e-nyhetsbrev



3. Berättelser till dig själv eller som gåva

Beställ Håll Skärgården Ren rf:s jubileumsbok – **Berättelser från havsvikar och sjöstränder**

Jubileumsboken är skriven av faktalitterära författaren **Anne Pentti** och publicerades på mässan Vene 19 Båt. Med sina medryckande berättelser och historiska bilder ger boken en färgstark inblick i föreningens bakgrund och berättar om människorna bakom föreningens arbete.

- Att föreningen ger ut en historik är en betydande kulturgärning. Att läsa om händelser i föreningens tidiga skeden och om hur verksamheten utvecklats är intressant inte bara för dem som var med, utan också för kommande generationer som får njuta av frukterna av det arbete som utförts och av en välmående vattennatur, berättar Pentti.

Beställ HSR rf:s jubileumsbok till priset av 28 € (inkl. moms) + 7 € leveranskostnad i Finland. www.lyyti.fi/reg/pssjuhlakirja.

5. Skrotinsamlingar i Skärgårdshavet och Bottniska viken

HSR rf och Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab anordnar en ambulerande avfallsinsamling i Pargas och Nådendals skärgård **1-4.7**.

Insamlingsfartyget tar utan kostnad emot hemmets farliga avfall, elapparater och metallskrot. Det farliga avfallet bör packas och märkas noggrant. Även skrotbilar tas emot under insamlingen. Skrotbilar ska anmälas senast måndagen den 15 juni 2019 till LSJH:s kundtjänst, **tfn 0200 47470** eller kundtjanst@lsjh.fi.

Du kan också hämta bygg- och städavfall till insamlingen mot en förhandsavgift. Bygg- och städavfallet packas i LSJH:s storsäckar som fr.o.m. 1.4 säljs vid avfallscentraler och på sorteringsstationerna ända tills insamlingen börjar. Säckan kan även köpas från M/S Roope under insamlingen. Priset för en säck på 1 kubik är 89 euro och då ingår mottagnings- och transportavgift. Närmare information och tidtabellen för insamlingen hittar du här: www.lsjh.fi

HSR rf och Stormossen ordnar gratis insamling av metall-, el- och elektronikskrot i Vasa skärgård under **veckoslutet 26-28.7**.

Samma veckoslut trafikerar servicefartyget Roope-Botnia och samlar skrot vid Jannes Saloon, Lars Björkasskär, Norrskär och Rönnskär (gamla lotsstation).

Fråga om skrotavhämtning vid andra tidpunkter direkt från Roope-Botnia, **tfn 050 557 5022**. Hämtning från stugan kostar 50 euro (2 m²). Närmare information om insamlingen och om var insamlingsflaken finns hittar du här: www.stormossen.fi/Skargardens_skrotinsamling





/ HL-Marine

6. Nya Sälle-tjänster till medlemmarnas förfogande i Finska viken

HSR rf har placerat ut en båtbottentvätt i Hangö till nästa säsong. Den nya bottenvättan är av märket Drive-in Boatwash™ BIGWASH-16 WIDE, och lämpar sig för båtar upp till 16 meter samt även för kölbåtar. Möjligheten till att prova den nya bottenvättan under säsongen 2019 och 2020 har finansierats av Weisell-stiftelsen.

Måla alltså inte botten i onödan nästa vår om du har möjlighet att ta dig till Hangö för bottenvätt under säsongen!

Till nyheterna nästa säsong hör även en flytande sugtömningsanläggning för båtarnas septiktankar som planeras utanför Byxholmen i Ekenäs. Dess volym är 10 m³. Sugtömningsanläggningen har fått en ny design och den har också två pumpar, vilket både gör den mera driftsäker och maximalt behaglig att använda. Tack vare sin storlek kan nu två båtar använda den samtidigt.

Anläggningen har finansierats av Ålandsbanken, Weisell-stiftelsen, John Nurminens Stiftelses Nutribute-crowd-funding-kampanj samt med privata medel. Importör är Marina Networking Oy, och tillverkare svenska RentUnder Ab.



/ Ida Sandberg

7. Insamlingar för en renare morgondag

Jubileumsåret innebär också nya kanaler för medelinsamlingen. Mellan maj och augusti är det möjligt att donera pengar till arbetet för renare vattendrag via Otto-automaterna. I maj kan man också stödja vårt arbete via sms-donationer till Yle Radio Suomis program Entisten nuorten sävellahja.



/ HSR rf

8. Finlands Skräpfisk -kampanjen är Årets reklam – beställ postern!

Håll Skärgården Ren rf:s Finlands Skräpfisk-kampanj vann huvudpriset samt "Årets idé" -priset i tävlingen Vuoden Mainos i januari. Bakom idén och förverkligandet stod helsingforsarna **Kuisma Väänänen**, AD-copy, och **Akseli Kouvo**, copy. Juryn för Vuoden Mainos motiverade att kampanjen skiljde sig ur mängden och att idén fungerar bra både som print, spel, Facebook-livesändning och lärobokmaterial.

– Den främsta utmärkelsen går till en reklam som är så betydelsefull att den redan har fått plats i läroböckerna, var juryns motivering.

Beställ postern (10 € + postavgift) via vår webshop: www.roope-tuotteet.fi.



/ Eeva Taimisto

9. En bonus för utfärdshamnarna

Håll Skärgården Ren rf mottog i början av 2018 Partioaittas Miljöbonus på 44 398 euro. Bonusen var ett viktigt tillskott för Håll Skärgården Ren rf och gjorde det möjligt för oss att utveckla vår service särskilt i utfärdshamnarna.

I sommar kommer flera iståndsatta eldplatser och fälgrillar vänta på friluftsmänniskorna i Insjöfinland. Biskopsvillan på Kesamonsaari har fått ett utedass och invid bastun finns nu en diskplats som filtrerar diskvattnet. Under vintern planerades och byggdes också landstigningsstegar för paddlarna och särskilda barndass för de minsta besökarna.

I Bottniska viken har en ny torrtoalett byggts på Stora Kalkskär och på Larsbjörkasskär finns det nu en ny landgång som leder fram till grillplatsen. Landgången har byggts så att den även lämpar sig för besökare med funktionshinder.

I Berghamn i Skärgårdshavet får friluftsmänniskorna denna sommar en ny hinderfri torrtoalett till sitt förfogande. På Trunsö utplaceras ett barndass och ön kommer också att göras mer paddlarvänlig.

Från budgeten sparades dessutom en andel för iståndsättning av Näsijärvi utfärdshamn under säsongen 2019.



ur Esko Kilpis arkiv

Esko Kilpi

Verkställande direktör
för Esko Kilpi Company

Vår tid karakteriseras av olika problem som hör ihop med och beror på varandra. För att kunna förstå en komplex värld och lösa komplexa problem krävs det alltid att människor kan samarbeta och kombinera olika perspektiv.

Likväl är det mycket svårt att bilda sig en uppfattning om den värld där vi befinner oss, eftersom det finns så många vinklade och ensidiga analyser och de konstruktiva sätten att sammanjämka de olika tolkningarna helt saknas. Man försöker observera, behandla och lösa olika fenomen, såsom näringsbelastningen i vattendragen eller det koldioxidavtryck som vår verksamhet ger upphov till, helt lösgjort från de förhållanden som påverkar dem och deras inbördes beroende.

Ett problem är att våra tankemodeller tills vidare inte helt kan behandla och marknadspriserna inte fullt ut kan återspegla alla effekter av vår verksamhet och alla de verkliga kostnader som hänför sig till dem. Vår verksamhet kan förorena luften och efterlämna förstörd jordmån eller vatten, eftersom ingen av dessa tre har haft en prislapp som beskriver deras samhällliga och ekologiska värde. De är nyttigheter som är underprissatta eller rentav gratis, varvid det långt har varit frivilligt att beakta dessa effekter i beslutsfattandet.

Sådana kumulativa negativa konsekvenser av vår verksamhet som framkommer på lång sikt har inte heller något marknadspris. För att inte tala om vikten av att man i tid alls förstår sådana

långsamma utvecklingar. Ett exempel på detta är plastavfall, som nu blivit ett enormt problem. Dessa följder brukar inom de ekonomiska vetenskaperna benämnas externa effekter.

När det handlar om skadliga externa effekter är statlig beskattning och reglering de enda påverkansmedel som för närvarande står till buds, utöver att människor fattar ansvarsfulla beslut och agerar ansvarsfullt.

Vi är ofta involverade i händelsekedjor som vi inte kan behärska, men där vi bör vara med och kanske kan påverka via nya approacher. Vi befinner oss nu i en värld som förutsätter att man hittar ett nytt förhållningssätt till förhållandet mellan människa och natur. Det är inte längre tillräckligt att vi belastar naturen mindre än förr och att vi kompenserar för vårt koldioxidavtryck. All vår framtida verksamhet bör vara korrigerande.

Under den tunga, långsamma världens tid var det möjligt att utarbeta planer och handlingsmodeller som var desamma från år till år. Idag kan en månad vara en alltför lång tid även för en radikal kursförändring.

Ett exempel på en snabb förändring kunde vara att de som plockar upp skräp från stränderna nästa sommar är fler än de som skräpar ner.

” Vi befinner oss nu i en värld som förutsätter att man hittar ett nytt förhållningssätt till förhållandet mellan människa och natur.

Aija Kaski

Håll Skärgården Ren rf:s
generalsekreterare



Veera Säilä

Vilken fantastisk vision Esko Kilpi presenterade:

”Ett exempel på en snabb förändring kunde vara att de som plockar upp skräp från stränderna nästa sommar är fler än de som skräpar ner.”

Om vi kunde åstadkomma detta, tror jag att den samhällliga förändringen kommer att ske snabbt på alla plan. Alltid nu och då bör man påminna sig om att samhället är vi, var och en av oss. Om VI kollektivt bestämmer att nu är det slut med nedskräpningen, så blir det också så.

När vi år 2012, efter att ha undersökt Östersjöns stränder i flera olika länder med samma metoder, offentliggjorde resultaten som visade att Finlands stränder var de mest nedskräpade kring Östersjön, var det till vår nationella förtret och stora skam. Vi hade ju trott att läget var ett helt annat.

Medborgarna hade ett stort behov av att göra något åt saken och därför utvecklade vi med snabb tidtabell programmet Snygg Beach, ett program för strandstädning som vem som helst enkelt kan genomföra. Tack vare detta har tusentals människor redan samlat in skräp från våra stränder och jag vågar lova att ingen av dem längre medvetet skräpar ner i naturen. Det är alltså ett synnerligen effektivt sätt att bedriva miljöfostrande arbete.

Esko har rätt i sin observation att staten och regleringen via den i många fall släpar efter, både i relation till vad som helt tydligt behövs, men också i relation till vad medborgarna är redo för. Det är förstas rätt att skatter och andra reglerande mekanismer fastställs först när det finns tillräckligt med forskningsbaserad information. Men som individer och samhälle kan vi trots detta få till stånd sådana förändringar som vi upplever som ofrånkomliga.

Så har Håll Skärgården Ren rf alltid agerat. På 60-talet fanns ingen som helst organiserad avfallshantering i skärgårdsområdena. Föreningens grundare la märke till att det fanns ett behov och ordnade själva avfallshanteringen tillsammans med lokala aktörer. Verksamheten var redan mycket organiserad i det skede när man vaknade till liv inom statsförvaltningen. Samma sak hände med möjligheterna att ta emot båtarnas toalettavfall – föreningen kartlade, byggde och sökte finansiering för att utöka antalet sugtömningsställen redan innan det kom en lag som förbjöd utsläpp av toalettavloppsvatten i vattendragen.

Mottot för föreningens jubileumsår är träffande: ”Håll Skärgården Ren lever i tiden – hela tiden!” Genom att erbjuda lösningsmodeller ingriper man i missförhållanden. Att tala och stifta lagar har sin plats, men det går att vid behov ingripa på ett konstruktivt sätt redan innan det finns officiella föreskrifter.

” Om VI kollektivt bestämmer att nu är det slut med nedskräpningen, så blir det också så.

UTDRAG UR FÖRENINGENS 10-ÅRSJUBILEUMS- PUBLIKATION FÖR MEDLEMMARNA.

Båtägare

Du, som gör långfärder, hjälp oss att berätta för dem som inte har båtmärket på sin båt om Håll Skärgården Ren och sopstationerna, hur de fungerar, vem bekostar dem och att Håll Skärgården Ren r.f. driver arbetet i samråd med kommuner och staten.

Meningen är att alla som använder terminalerna skall ha båtmärket.

Hur får Dina vänner märket? Jo, genom att på TU 101 94-1 betala in medlemsavgiften 10:— + 30:— båt-tillägg. Märket kommer också att finnas till salu vid endel sopterminaler ute i skärgården.

Vi tror att alla vill ha sopservicen kvar och ser också att den kostar.

Känn Ditt ansvar. Ha Håll Skärgården Rens båtmärke på Din båt. Ditt bidrag där pengar behövs — för en renare och trivsammare skärgård.

Båtmärket ser ut som bilden på sopstationsskylten på vidstående sida, 80 mm i diameter och med året utsatt.

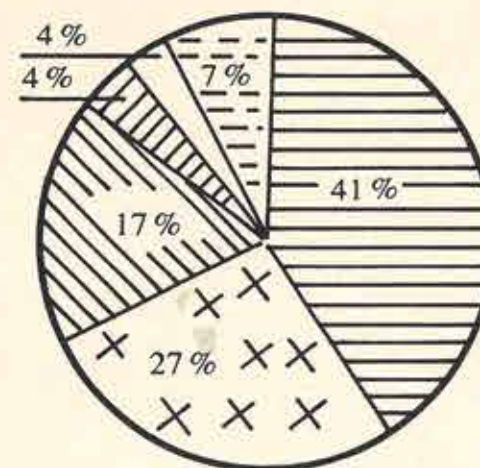


**Pidä saaristo siistinä r.y.
10 vuotta
Håll skärgården ren r.f.
10 år**



**Roska-Roope
Sop-Sälle**

PIDÄ SAARISTO SIISTINÄ r.y. HÅLL SKÄRGÅRDEN REN r.f.
VALTAKUNNALLISEN JÄRJESTÖN RYÖDÖMÄKSIÖTÖN
Lokare 800, 20701 Tjuku 70 • P. Tu. 101 94-1 • Box 800, 20701 Åbo 70



-  muoviroskat
-  plastskräp
-  laudanpätäkät ja laatikot
-  brädstumpar och lådor
-  paperi ja pahvi
-  papper och papp
-  lasiroskat
-  glas
-  metalliroskat
-  metall
-  muut roskat
-  övrigt skräp

Skärgårdsforskning

Håll Skärgården Ren r.f.'s undersökningsprojekt, som kartlade nedskräpningen och sopservicen i sydvästra skärgården, är slutförd.

Genom att räkna och klassifiera skräpet på 200 punkter mellan Salo och Nystad, klargjorde undersökningen nedskräpningsfrekvensen och graden av olika slags skräp. Samtidigt kartlades genom frågecirkulär båtägarnas och sommargästernas avfallsproblem.

Skräpundersökning...

I gemen kan man konstatera, att per varje strandkilometer finns på sydvästra skärgårdens stränder skräp av olika slag enligt följande:

- 90 brädstumpar eller lådor
- 50 plastpåsar
- 40 styroxbitar
- 20—30 pappburkar
- 10 plastflaskor
- 3 Alko-flaskor
- 2 ölflaskor
- 1 läskdrycksflaska
- 4 ölburkar

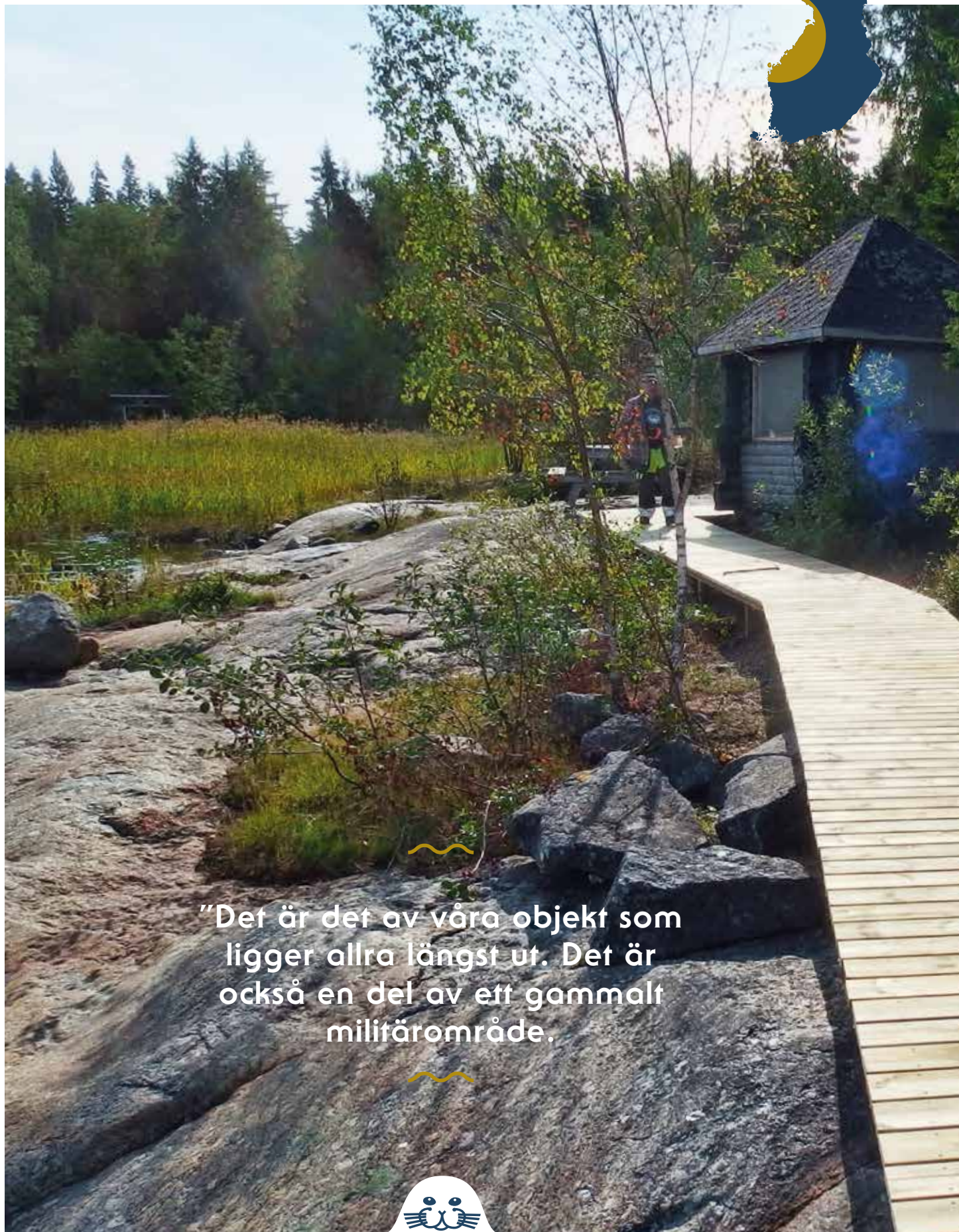
Den procentuella fördelningen av skräp i skärgården sommaren 1978.

Nedskräpningsfrekvensen minskar utåt från kustlinjen. Gällande skräp av trä är emellertid mellanskärgården renare än den yttre skärgården, som präglas av riklig förekomst av bräden och lådor. Strändernas nedskräpning är en komplicerad process, påverkad av många indirekta och naturgeografiska faktorer.

Eftersom det mig veterligen inte finns någon annan motsvarande publicerad undersökning gällande havsdistriktet i Finland, kan nedskräpningsutvecklingen inte ännu utredas.

Matti Rätty har i sin undersökning "Äänekosken kaupungin asutuksen ja teollisuuden aiheuttama rantojen pilaantumisen" gjort en uträkning av skräpet i Keitele och Kuhnamo området och man kan konstatera att nedskräpningen i stort sätt är den samma på stränderna i havsskärgården och insjöskärgården.

Den procentuella fördelningen av de fem största skräpgrupperna i Keitele, Kuhnamo och sydvästra Finlands skärgård och där den närmast jämförbara B-rutten:



“Det är det av våra objekt som ligger allra längst ut. Det är också en del av ett gammalt militärområde.”

Bottniska viken – vårt arv i norr

TEXT: Ida Sandberg

Efter att föreningen hade intagit Skärgårdshavet spred sig verksamheten i början av 1980-talet upp längs Bottniska vikens kust, hela vägen från Kristinestad till Karleby. Sopstationer och torrtoaletter byggdes upp i rask takt och i slutet av 80-talet började verksamheten vara så pass omfattande att man behövde ett eget servicefartyg.

Numera finns det 30 Sälle-servicestationer inom Bottniska vikens verksamhetsområde. För underhållet av dessa står servicefartyget M/S Roope-Botnia med besättning samt extra servicemän. Föreningens nordligaste verksamhetsområde präglas av vissa särdrag som att området är vidsträckt, vattendjupet är grunt, väderförhållandena är varierande och där finns Kvarkens skärgård som har listats som ett av UNESCO:s världsarv. Landhöjningen efter istiden framträder där på ett alldeles unikt sätt.

– Landförhöjningen ger upphov till förändringar av området, det kan mycket väl hända att vissa av våra objekt faller bort just på grund av den. Man kommer helt enkelt inte fram till alla ställen med ett stort fartyg, berättar Bottniska vikens distriktschef **Katriina Murto**.

Enligt **Göran Ahlstrand**, som är befäl på Roope-Botnia, har båtulturen i området ändrats något under årens lopp. Han har själv arbetat för föreningen i snart 20 år.

– Nuförtiden känns det som att folk inte är ute med båten några längre perioder. De är ofta dagsseglare, som åker hem till natten. De yngre hyr sådana där "vackertväders-båtar" och ger sig inte nödvändigtvis ut i ytterskärgården. På det hela taget har båtfararna generellt minskat i antal och paddlarna har blivit fler. Men skräp finns det alltid så det räcker och blir över. Jag har lagt märke till att



• 854 medlemmar i slutet av 2018

Servicefartyg: M/S Roope-Botnia

- Byggt 1994
- Längd 12 m
- Bredd 3,8 m
- Däcksyta 24 m²
- Ingen kran
- HSR rf:s samarbetspartner Rolls-Royce underhåller och reparerar Roope-Botnias draganordning

/ Göran Ahlstrand



Göran Ahlstrand, befäl på M/S Roope-Botnia, njuter när han på arbetets vägnar får röra sig ute i naturen.

mängden glasflaskor minskat, men i stället har vi nu burkar, berättar Göran.

Föreningen bedriver mycket samarbete i området med de lokala avfallshanteringsföretagen Ekorosk och Stormossen. Med hjälp av Roope-Botnia anordnar man sommartid även populära skrotinsamlingar i Vasa skärgård, och den vägen har verksamheten fått ökad synlighet i området. Förra året samlade man in totalt 47 ton skrot.

– Även i Bottniska viken är utmaningarna att öka medlemsantalet och att uppdatera det nuvarande fartygsbeståndet så att det bättre lämpar sig för området, berättar Katriina.

MED BESÖKSMÅL I SIKTE

Föreningens objekt i Bottniska viken är främst av typen utfärdshamnar och vissa av dem har byggts om för att vara mer tillgängliga. Detta tack vare **Johan Asplund**, som i nästan 20 år varit distriktsansvarig för Bottniska viken. Tankar i Karleby och Kopparfurusjär i Vasa är besöksmål som lämpar sig för rörelsehindrade, eftersom man har byggt stadiga bryggor, gångbroar, handikapptaletter och täckta grillplatser.

– Sälle-stationerna finns ofta på fina ställen, mina favoriter är t.ex. Tankar, Mickelsörarna och Rönnskär. Men det finns hur många andra fantastiska ställen som helst! berättar Göran.

Tankar och dess pittoreska skärgårdsbygemenskap är också en av Katriinas favoriter i Bottniska viken.

– Mitt andra favoritställe är Torsö. Där finns en liten, skyddad vik och sandstrand. Och på andra sidan viken har man direkt öppet hav.

Mikael Thoden är däcksmän på Roope-Botnia och hans favorit är Norrskär i Kvarken.

– Det är det av våra objekt som ligger allra längst ut. Det är också en del av ett gammalt militärområde. **S**

Nu finns det en ny landgång fram till grillplatsen på LarsBjörkasskär.

HSR rf:s områden presenteras – Päijänne



”Mer än en miljon människor i huvudstadsregionen får sitt dricksvatten från Päijänne.”



Nora Forsman

Jouni Liukkonen underhåller utedassen.

De förtjusande vyerna över Kalkkinens kanal



- 777 medlemmar i slutet av 2018

Material som förts ut till utfärdshamnarna år 2018

- 52 m³ ved
- 62 jätterullar wc-papper
- 99 st. 50-liters säckar strö

Servicefartyg: M/S Roopetar

- Byggt 1995
- Längd 16,5 meter
- Bredd 3,8 meter
- Däcksyta 35 kvadratmeter
- Försedd med kran

Harri Nieminen

Avlånga Päijänne med sitt rena vatten – ”Här seglar man i dricksvatten”

TEXT: Ida Sandberg

HSR rf:s verksamhet kom till Päijänne nästan samtidigt som till Saimen, dvs. i slutet av 1980- talet. Planeringen och utbyggnaden av nätverket av utfärdshamn började med en kartläggning av var man kan ta i land och nästa steg var att bygga sopstationer där. Därefter byggdes olika konstruktioner i utfärdshamnarna, såsom utedass, eldstäder, vedlider, bryggor och t.o.m. bastur. Allt detta gjordes tillsammans med kommuner, städer och olika myndigheter. I praktiken gick det till så att föreningen fick byggmaterial och den dåvarande distriktschefen för Insjöfinland, Jori Hokkanen, samlade ihop olika talkogäng för byggarbetena.

Numera sköter föreningen cirka 20 objekt på Päijänne, på sträckan mellan Lahtis och Jyväskylä. Föreningen ansvarar för utfärdshamnarnas avfallshantering, torrtoaletter, underhållet av basturna, den allmänna övervakningen och i vissa hamnar även för vedförsörjningen. Man åker runt mellan objekten med servicefartyget M/S Roopetar, som år 2017 flyttades från Saimen till Päijänne. Bland annat med tanke på vedförsörjningen var det här en avsevärd förbättring jämfört med tidigare, eftersom det nya fartyget har en lyftkran.

Fartygets besättning, dvs. befäl **Jouni Liukkonen** och skeppare **Harri Nieminen**, inleder en typisk servicekörning på måndagen och avslutar den på fredagen. På samma sätt som i många andra verksamhetsområden borde ombord under veckan. Fartyget är en efterlängtd besökare i utfärdshamnarna.

– Under en arbetsvecka träffar vi på många friluftsmänniskor och avhandlar rykande färskta frågor med dem. Man månar alltså om friluftsmänniskornas och båtfolkets välmående på ett mycket mångsidigt sätt. Folk har på något sätt blivit medvetna om att man får en positiv energi av att röra sig ute i naturen. Du är ett med naturen-tänket. Det var någon båtfarare häromsistens som sa att ett veckslut här på sjön och ute på öarna är minst lika avkopplande som en veckas semester på fastlandet, berättar Jouni.

Jouni tycker det är fint att man i tiderna har börjat uppmärksamma hur rent vattnet i Päijänne är. Mer än en miljon

människor i huvudstadsregionen får sitt dricksvatten från Päijänne.

– Lyckligtvis har en ren natur fått en hög status. Förhoppningsvis kommer läget också att förbli sådant. I medierna ser man ibland tragiska bilder från andra håll i världen, där det verkligen inte är så.

Päijänne är på många sätt ett unikt vattendrag, om man jämför det med t.ex. Vuoksens vattenområde.

– Den är smal och avlång och till sin profil inte särskilt klippbetonad, utan liksom mer lummig. Som serviceområde är Päijänne också intressant för servicefartyget rör sig längs Vääkys kanal till Vesijärvi. Det är liksom ett kanaläventyr! berättar **Eeva Taimisto**, som är distriktschef för Insjöfinland.

NÅGOT FÖR ALLA

HSR rf samarbetar för närvarande i området med bland andra Päijänne rekreativområdesförening. Eeva berömer samarbetet som gott och aktivt.

– Ställena är välskötta och besökarna räcker till. Men visst är det lite samma fenomen här som på andra ställen, att vissa objekt blir superpopulära och på andra ställen är det lugnare. Men båda sorterna behövs, på så sätt finns det något för alla.

Eeva, Jouni och Harri nämner alla Virtosaari i Kalkkinen som ett favoritställe.

– Det är en sådan där jätteliten ö som ligger mitt i en smal vattenväg. Varför den är en favorit är lite svårt att beskriva. Jag får vildmarksassociationer av den, trots att den inte alls ligger långt borta från allt, men den väcker förstås olika känslor hos var och en, berättar Eeva.

En av föreningens utmaningar i Päijänne är att få ökad synlighet och fler medlemmar.

– Vi är en ganska okänd aktör i Päijänneområdet. Fartyget är den aspekt av vår verksamhet som syns. Man får gärna ta kontakt med oss om det händer något intressant i området! **S**

MINNEN FRÅN SÄSONGEN

– För några säsonger sedan avslutade vi en arbetsdag genom att tidigt en kväll lägga till vid eremitens ö och bestämde oss för att övernatta där. I skymningen dök jag ner i sjön med snorkel och en lampa och tänkte att jag skulle hitta några kräftor. Och visserligen såg jag kräftor, men det som väckte mitt intresse var ett rostigt metallföremål som låg där på botten på ungefär tre meters djup. Först såg det ut som ett spjut eller något liknande. Men föremålet visade sig vara ermiten Pylväläinens gamla isbill, som i något skede i stridens hetta sjunkit ner i sjön när han hackat upp en vak. Föremålet donerades till fiskemuseet i Päijännehuset där det nu ingår i den permanenta utställningen om ermiten Pylväläinen.

– Jouni Liukkonen, befäl på M/S Roopetar.

HSR rf:s områden presenteras – Saimen



”Saimen är samtidigt både en vildmarksbetonad miljö där man rör sig fritt men samtidigt också en välorganiserad och välskött helhet”

/ Veera Säilä

Roope-Saimaas skeppare Jaakko påminner om bastuavgifterna, de är små men desto viktigare. Basturna är en extratjänst i utfärdshamnarna och allas stöd behövs för att hålla dem i skick.

Saimen – en källa till båtturism och livskraft i öst

TEXT: Veera Säilä

Saimen överraskar med sin mångsidighet. De döljer varma bastur, väldoftande eldstäder, svalkande tjärnar och annat som gläder friluftsmänniskor. Utfärdshamnarna får användas fritt av alla och fungerar enligt självbetjäningsprincipen – men de är ingen självklarhet. Ett omfattande samarbete, M/S Roope-Saima med besättning och naturligtvis föreningens värdefulla medlemskår är alla förutsättningar för fungerande tjänster och rena sjöar.

På 80-talet utvidgades HSR rf:s verksamhet till Saimen och föreningen var med om att bygga upp nätverket av utfärdshamnarna i området. De första sex Sälle-stationerna grundades i Puumala skärgård 1985. I dag upprätthåller och underhåller HSR rf drygt hundra utfärdshamnarna i Saimen. Dessa ägs av en rekreativområdesförening, rekreativområdesstiftelser, städer och kommuner. Nätverket av utfärdshamnarna är så omfattande att underhållsansvaret är delat. M/S Roope-Saimaas besättning underhåller 65 objekt. Skepparna till exempel reparerar bryggor som skadats av isen, håller sopstationer, utedassen och basturna i skick och för ut ved till grillplatserna. I fråga om resten av objekten har HSR rf ingått serviceavtal med bland annat sjöräddningssällskapet Järvi-pelastajat, fiskeföreningen Kallaveden kalastajat och privatpersoner.

ETT ARV ATT VÄRNA OM

Topiantti Äikäs är den nyaste medlemmen i HSR rf:s styrelse. Topiantti arbetar som stadsutvecklingsdirektör i Imatra och på fritiden är han kommodor i segelsällskapet Lappeenrannan Pursiseura ry. Han vill vara med och utveckla verksamheten på Saimen, eftersom sjön är som ett andra hem för honom. Han har seglat i dess söta vatten i över 40 år och känner till områdets geologiska och historiska skatter.

– Saimen är samtidigt både en vildmarksbetonad miljö där man rör sig fritt men samtidigt också en välorganiserad och välskött helhet. Under en enda seglats kan man uppleva fina stunder på många olika platser. Till exempel när Stor-Saimen öppnar sig från Päihänniemi till Ilkonselkä är landskapet som allra mest hänförande och Ruhansaari med sin lagun från istiden är också fin, beskriver Topiantti.

Under femtio år har båtarna som rör sig på Saimen blivit större och övernattningsbekvämligheten ombord har förbättrats. Det här betyder att man nu stannar längre i naturhamnarna. Detta gör också HSR rf:s arbete och medlemmarnas stöd ännu viktigare.

– HSR rf gör ett viktigt arbete för att främja båt- och friluftslivet för att våra utfärdsmål bevaras skräpfria och

fungerande. HSR rf har också påverkat i att säkerheten ombord och båtfolket miljömedvetenhet har förbättrats.

En utmaning som Topiantti ser, är att den offentliga finansieringen kommer att stramas åt när man i kommunerna funderar över hur man ska få ekonomin hållbar. Det är svårt att sätta ett pris på miljön.

– Vår generation har fått Saimen i arv från våra föräldrar och vi bör ge den vidare i så livskraftigt och rent skick som möjligt. Lyckligtvis kommer kommuner, städer och utvecklingsorganisationer i Vuoksens insjöbäcken att underteckna utfästelsen Järvi-Suomen Peruskirja i St Michel 5.6.2019. Stadgan är en viljeyttring som syftar till att främja områdets livskraft och beslut som gynnar miljöns framtid.

OMBORD PÅ SKRAMLIGA ROOPE-SAIMAA

Skepparna **Jaakko Kulmala** och **Mikael Laine** arbetar på ett fartyg som man i slutet av 2017 fick för tillfälligt bruk från Skärgårdshavet. M/S Roope-Saima kräver konstgjord andning varje vecka och visade sig redan från första början vara dåligt lämpad för underhållet av utfärdshamnarna och har gett besättningen mycket problem.

Fartyget har i nästan 40 år verkat som arbetsfartyg. Bogporten kräver specialknepp för att alls hållas stängd och motorerna överhettas, vilket drar ner på farten. Inne i styrhytten blir temperaturerna omänskliga och eftersom det inte finns några vettiga förvaringsutrymmen delar männen sitt utrymme med arbetsredskap och wc-pappersrullar. Däcket rymmer inte heller tillräckligt stora vedlaster. Resonansen från avgasrören stör det idylliska lugnet i naturen på långt håll och gör att det ringer i männens öron ännu efter att arbetsveckan är över.

– Lyckligtvis har regeringen insett att inte bara Östersjön utan även vårt Insjöfinland kräver satsningar och har lovat att understöda anskaffningen av ett nytt servicefartyg med 500 000 euro. Vi behöver dock ännu få ihop ytterligare nästan 500 000 euro. Nu behöver företag och enskilda donatorer snabbt träda in, för att vi så snart som möjligt ska kunna nå målet, uppmanar HSR rf:s distriktschef **Eeva Taimisto**.



- 2262 medlemmar i slutet av 2018
- Drygt 200 m³ hushållsavfall transporterat från objekten
- 6 m³ toalettavfall insamlat från de flytande septiktankarna

Material som förts ut till utfärdshamnarna år 2018

- 215 m³ ved
- 202 jätterullar wc-papper
- 285 st. 50-liters säckar strö

Servicefartyg: M/S Roope-Saimaa

- Byggt i början av 80-talet
- Längd 17 meter
- Bredd 4 meter
- Däcksyta allt för lite
- Bärkraft 5000 kg
- Försedd med kran

Besättningen ser i sitt arbete vilken resurs Saimen är för friluftsmänniskor av olika slag, turister och sommarstugbor för att inte nämna fiskare och andra företagare i området. De har märkt att största delen av dem som de träffar på i hamnarna är medlemmar, och att även de som inte är det ofta går med helt på eget initiativ när vi lägger till vid bryggan.

Mikael drömmer redan om säsongens första bastubad i Ruuhonsaaris bastu och om att plumsa ner i det nyligen smultna insjövattnet.

– På Saimen finns det ställen för alla, oavsett ens sinnesstämning, och för alla tider. När man står bakom rodet på Roope-Saima och åker på den spegelblanka Liittokivenselkä och inte ser den motsatta stranden, då känner man sig nästan som en sjöman. Och sedan igen på Tuohistonsaari kan man njuta av en av de lugnaste utfärdshamnarna.

STÄMNINGSFULLA OCH HISTORISKA ROKANSAARI

Rokansaari i Puumalas Lietvesi är ett av Saimens Geopark-objekt. Öns fascinerande historia, dödissjöarna som dominerar landskapet och de stämningfulla basturna och stugorna lockar årligen Saimens vänner att besöka stället.

I Rokansaari hyr HSR rf ut sju anspråkslösa men trivsamma sommarstugor byggda på 1950- och 1970-talet. Man kan ta sig dit även utan egen båt, för stughyran inkluderar en roddbåt. Den väntar på fastlandssidan i Lietniemi, därifrån är det cirka 300–400 meter att ro till Rokansaari. Under sommarveckosluten finns det också ett café på ön som betjänar sina gäster i en villa byggd på 1940-talet.

Stugbokningar görs via kontoret i Nyslott, tfn 015 514 648 eller till adressen roope.jarvisuomi@pssry.fi.

Gör en donation!

Är Saimen dig kär? Delta i anskaffningen av ett nytt servicefartyg genom att skicka ett sms med texten **20E ALUS till numret 16588**. Meddelandet kostar 20 euro. Du kan även donera med hjälp av appen **MobilePay till numret 11114**.

Insamlingstillstånd RA/2017/1180

/ Nora Forsman

HSR rf:s områden presenteras – Skärgårdshavet



”Eftersom det är helt upp till vädret om man alls kan ta sig dit så är varje lyckad resa till Österskär en seger i sig.”

”Den här unika helheten får man ju inte förstöra” – Skärgårdshavet

TEXT: Veera Säilä

Skärgårdskulturen har långa traditioner i Finland och lever ännu starkt kvar. Det var i Skärgårdshavet som föreningen Håll Skärgården Ren rf inledde sin kamp mot nedskräpningen av vattendragen. För 50 år sen vaknade Rabbe Laurén och hans vänner till insikt om hur de förändrade konsumtionsmönstren i samhället började lysa igenom i form av skräphögar i klippskrevor. Detta ledde till uppkomsten av en förening och en medlemskår med en stark vilja att hålla skärgården ren. Den varma perioden efter istiden lockade de första människorna att bosätta sig vid havet och den förhistoriska bosättningen spred sig till skärgården. Östersjön var då saltare än den är nu. Sten- och bronsåldersmänniskan kunde njuta av skärgårdens läckerheter, såsom torsk, säl samt kött och ägg från ett rikt havsfågelbestånd. Skärgårdsbefolkningen kunde också hålla boskap och ägna sig åt småskalig odling.

En bebodd skärgård och områdets unika natur är utmärkande kännetecken för Skärgårdshavet än i dag. Skärgården består av cirka 40 000 öar och holmar, vilket gör den till världens största sett till antalet öar, och har små kobbar, öppna havsfjärdar och smala ölabyrinter.

För många finländare bygger relationen till naturen på dessa element. Det är alltså inte konstigt att Skärgårdshavet

fortfarande är livskraftigt tack vare skärgårdsbor, fritidsboende och folk som rör sig till sjöss. De soptunnor som Rabbe Laurén och hans vänner en gång i tiden förde ut i skärgården var en liten men avgörande gärning. Hurdant läge skulle vi ha i dag om Håll Skärgården Ren rf aldrig hade grundats och M/S Roope inte skulle åka i skytteltrafik mellan öarna?

EN REN NATUR FÖRUTSÄTTER EN FUNGERANDE AVFALLSHANTERING

Nuförtiden kan de som rör sig till sjöss glädja sig över områdets cirka 30 Sälle-stationer. Tjänsterna är möjliga tack vare stödet från medlemmarna, samarbetspartnerna och servicefartyget M/S Roope med besättning som arbetar i området.

Sommartid är aktiviteten i området mycket livlig. Man rör sig på vattnet på många olika sätt: med egna båtar, hyrda båtar, kajaker och förbindelsefartyg. När semestrarna kommer kan folk vara ute till sjöss flera veckor i sträck. Båtsäsongen kräver att M/S Roope's besättning är snabb och effektiv, att fartyget är driftsäkert och att samarbetet löper smidigt. Vi önskar att båtfararna är tålmodiga när

Servicefartygets befäl Okko Salo och däcksmän Konsta Grönberg håller på och tömmer Björkö's septikstation.



Noora Scheinin återkommer varje sommar till natursköna Björkö.

exempelvis en hög användningsgrad belastar populära hamnar. En fungerande avfallshantering är en av grundförutsättningarna för att bevara det känsliga Skärgårdshavet rent. Att bygga upp en välfungerande infrastruktur för avfallshantering har krävt decennier av samarbete med den kommunala avfallshanteringen.

– Med tanke på en fungerande avfallshantering i skärgården, skyddet av skärgårdsnaturen och med hänsyn till skärgårdslagen är det viktigt att fortsätta och utveckla HSR rf:s och Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab:s samarbete i Skärgårdshavet, kommenterar **Cati Huhta**, invånarservicechef vid föreningens samarbetspartner Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab.

SKEPPARNA GALNA I SKÄRGÅRDSHAVET

Besättningen på M/S Roope, befäl **Okko Salo** och maskinchef **Kari Lahtinen**, jobbar ombord från april till oktober och har under många år lärt känna Skärgårdshavet. Veckorna startar i Åbo på måndagar och hela veckan fram till fredag åker man oavsett väder runt och servar områdets Sälle-stationer. När arbetet visar sig från sin bästa sida öppnar sig ett hänförande skärgårdslandskap utanför ”kontorsfönstret” och när man stiger ut på däck blåser en frisk havsbris. I hamnarna krävs det goda nerver och rå muskelkraft när smutsiga och stinkande sopsäckar som legat i hettan och solgasset ska förflyttas till avfallspresen, ibland med lyftkran men ibland också med mänsklig kraft.

Både Okko och Kari fascinerar av skärgårdens lugn och hur individuell och full av överraskningar varje liten holme är. Karis favorit bland öarna är Trunsö i april. Trunsö med sin bastu och Notstuga är ett välbekant, ärligen återkommande besöksmål för många av HSR rf:s medlemmar.

Okko lyfter fram naturstigarna ute på öarna och Österskärs lugna och idylliska gamla fiskeby.

– Österskär med sina klippor bildar en egen liten ”miniatur-skärgård” ute i havet. Och eftersom det är helt upp till vädret om man alls kan ta sig dit så är varje lyckad resa till Österskär en seger i sig. Österskär hör numera till Korpo, men har tidigare varit en del av Åland. Därifrån kommer också öns något vilseledande namn Österskär, eftersom den i tiderna var Ålands östligaste ögrupp.

FRÅN MEDLEMMAR TILL MEDLEMMAR

Håll Skärgården Ren rf hade knappast grundats då 1969 utan en brinnande iver att göra något tillsammans. Ännu nu ett halvsekel senare är resultaten och tjänsterna till stora delar

medlemskårens förtjänst, eftersom en tredjedel av föreningens budget kommer från medlemsavgifterna.

En av föreningens medlemmar är **Noora Scheinin**. Hon har seglat i hela sitt liv. De första seglingsminnena är att hon redan som baby seglade med föräldrarnas segelbåt och som tonåring fick hon pröva på att navigera mer självständigt tillsammans med sina kompisar. Nu rör hon sig till sjöss med den egna familjen och ibland också tillsammans med familjevänner. En typisk resa för detta båtlag går på vädrets och barnens villkor och också beroende på om man hellre vill tillbringa mer tid någonstans där det erbjuds tjänster eller om man vill ha mer avskildhet. Björkö har blivit något av ett vallfärdsställe som familjen och deras vänner återvänder till nästan varje sommar.

– Av Sälle-tjänsterna använder vi oss av septiktömningen, sopstationerna och utedassen. Det skulle vara jobbigt att åka på en längre resa så att man har sittbrunnen full med soppsäsar. Det är förstås självklart att soporna inte bara kan lämnas sådär bara var som helst, och då kunde det bli så att man skulle vara på resa hur länge som helst med stinkande sopor, skrattar Noora.

Noora hoppas att folk inte skulle ta Finlands rena natur och de fungerande tjänsterna i skärgården för givna bara för att man har vant sig vid att allt varit bra.

– Den här unika helheten får man ju inte förstöra. Ibland inser man det först när man har en utländsk gäst med, hur unik den här vår skärgård är.

Titta på minidokumentären om Nooras passion för Skärgårdshavet och segling på vår YouTube-kanal. **S**



- 7801 medlemmar i slutet av 2018
- M/S Roope transporterade år 2018 ca 1 450 m³ brännbart avfall, 60 m³ småmetall, 45 m³ glas, 30 m³ papper och 65 m³ septikavfall.

Servicefartyg: M/S Roope

- Byggt 2017
- 23,9 meter långt och 9,2 meter brett
- Däcksyta cirka 100 m² och bärkraft drygt 50 ton
- Två 8,4L AGCO Power-motorer med axeldrift
- Marschfart beroende på lasten cirka 8–10 knop
- Tre tvåpersoners hytter samt bastu
- Fartygets lyftkran kan lyfta en 1 000 kilos last från ett avstånd på 20 meter
- 20 m³ slambehållare
- I stället för antifouling-färg används ultraljudssystemet SonicShield för att hålla botten ren

／ HSR rf:s områden presenteras – Birkaland

Traditionell utfärdshamnsverksamhet i Birkaland

TEXT: Ida Sandberg

I Birkaland upprätthåller HSR rf åtta torrtoaletter för båtarna och utvecklar utfärdshamnarna. I området finns även två sugtömningsanläggningar. Birkalands långvariga distriktsansvarige Yrjö Silvennoinen gick i pension i slutet av förra året och vildmarksguiden Marko Kelokaski börjar som ny serviceman nu i vår.

Inom Birkalands verksamhetsområde har det alltid rätt en stark talkoanda och samarbetet med båtklubbarna är intensivt. Yrjö har skapat ett nätverk av frivilliga som sköter många underhålls- och städningsarbeten på öarna. Här finns också en grupp som reparerar och underhåller båtar och som även den verkar med frivilliga krafter.

– Målet är att i framtiden utveckla objekten så att även paddlare och sportfiskare tas i beaktande. Vi vill bland annat förbättra paddlarnas möjligheter att ta i land på öarna och i mån av möjlighet bygger vi nya diskplatser, berättar distriktschef **Katriina Murto**.

Inom Birkalands område finns flera objekt som lämpar sig för olika typer av friluftsliv. Genom sitt arbete och tack vare sin stora entusiasm känner Yrjö öarna lika väl som sin egen ficka.

– Ett intressant objekt är Kattilasaari som ligger ganska nära Tammerfors, invid farleden, och så Keissaari, dit vi förde en liten toalett förra hösten. Dessa två objekt har ökat i popularitet och har ganska många besökare. På Keissaari finns fina tältplatser och man kan paddla dit! tipsar Yrjö.

LÄR DIG MER OM MILJÖN OCH FÅ BETALT I MUNKAR

I Birkaland är Yrjö känd för sitt orubbliga arbete för miljön och för sina delikata munkkringlor, som har fungerat

som "morötter" när han velat förmedla miljökunskap. Yrjö har på så sätt nått många deltagares hjärta via deras mage. Han har besökt båtklubbarnas sommarläger och hållit undervisningspass om nedskräpning och skyddandet av vattenmiljön och som belöning har Yrjö alltid kokat sina berömda munkkringlor till deltagarna.

– Man visste nog alltid vilka godsaker som väntade, men jag brukade alltid säga att först pratar vi om natur- och vattenskydd och sedan först blir det munkar.

STORT ANTAL SÄLLE-HAMNAR I BIRKALAND

– Birkaland har gott om Sälle-hamnar. För närvarande finns det fyra: Näsijärvi segelsällskap, Tammerfors segelsällskap, Turri hamn i Birkala och Vihola båthamn i Nokia. Det finns också några nya hamnar som är intresserade av programmet. Det här visar att båtklubbarna är intresserade av miljöfrågor och vill satsa på dem, berättar Katriina.

Ett mål för föreningens 50-årsjubileumsår är att fylla kvoten på 50 Sälle-hamnar.

– För närvarande finns det 40 Sälle-hamnar på Finlands vattenområden, så det är inte långt kvar till målet. Vi vill utmana alla hamnar att komma med!

Sälle-hamnprogrammet är ett unikt miljöprogram som Häll Skärgården Ren rf har skapat för finländska båthamnar och vars mål är att utveckla båthamnar av alla storlekar särskilt med avseende på miljöperspektiv och säkerhetsaspekter. Samtidigt får hamnanvändarna en chans att agera mer miljövänligt. **S**



Katriina Murto och Yrjö Silvennoinen framför Yrjös båt, M/S Hamina.

OLE VALMIINA VENEILYKAUTEEN



Tilaa näyttenumero 31.5. mennessä

Tee tilauksesi tilaus.otavamedia.fi/saaristo

Yksi lehti henkilöä kohden. Toimitamme lehden vain Suomeen. Olemme varanneet näyttenumeroita 500kpl. Saat näyttenumerona seuraavan mahdollisen numeron.

/ HSR rf:s områden presenteras —
Östra Finska viken



Servicekörning och sälspaning i Östra Finska viken

TEXT: Ida Sandberg

I Östra Finska viken har föreningen numera fyra sugtömningsstationer samt torrtoaletten och sopstationen vid Santio gränsbevakningsstation; ansvaret för underhåll och reparationer av dessa ligger på områdets serviceman Jouni Kelkka. Dessutom sköter föreningen om septikanläggningar som tillhör Kotka stad.

Verksamheten i området har sina egna särdrag på grund av närheten till ryska gränsen och de växlande väderförhållandena med hård vind och dimma. Jouni sköter distriktet med en Buster. Med den susar han iväg sina 27 mil ända bort till Santio.

– Santio besöks bara av dem som korsar gränsen mellan Finland och Ryssland i den ena eller andra riktningen. I allmänhet startar jag ditåt vid fem- eller sextiden när solen börjar gå upp. På tillbakavägen stannar jag ofta till på den fina ön Suur-Pisi, som ligger invid rutten. Den är en av de finaste öarna jag har besökt i Finland. Där finns sandbotten och många släta klippor, berättar Jouni.

Jouni blev bekant med HSR rf:s verksamhet för ungefär sex år sedan när han som miljöansvarig i en båtklubb deltog i ett hamnseminarium som föreningen arrangerade. Först skötte han Östra Finska vikens verksamhetsområde tillsammans med sin son Joonas, men sedan han pensionerades från sitt vanliga arbete började han sköta området på egen hand. Arbetet har gett honom mycket.

– Det som har varit mest belönande med det här jobbet är alla människorelationer det har gett mig och alla naturupplevelser, bland annat möten med sälar och havsörnar. I skymningen en gång förra hösten såg jag någon konstig klump som låg där i vattnet. Jag har aldrig tidigare sett en säl ligga raklång vid vattenytan. Den frustade till och kom och tittade på mig som att vem är du som kommer här och stör min sömn.

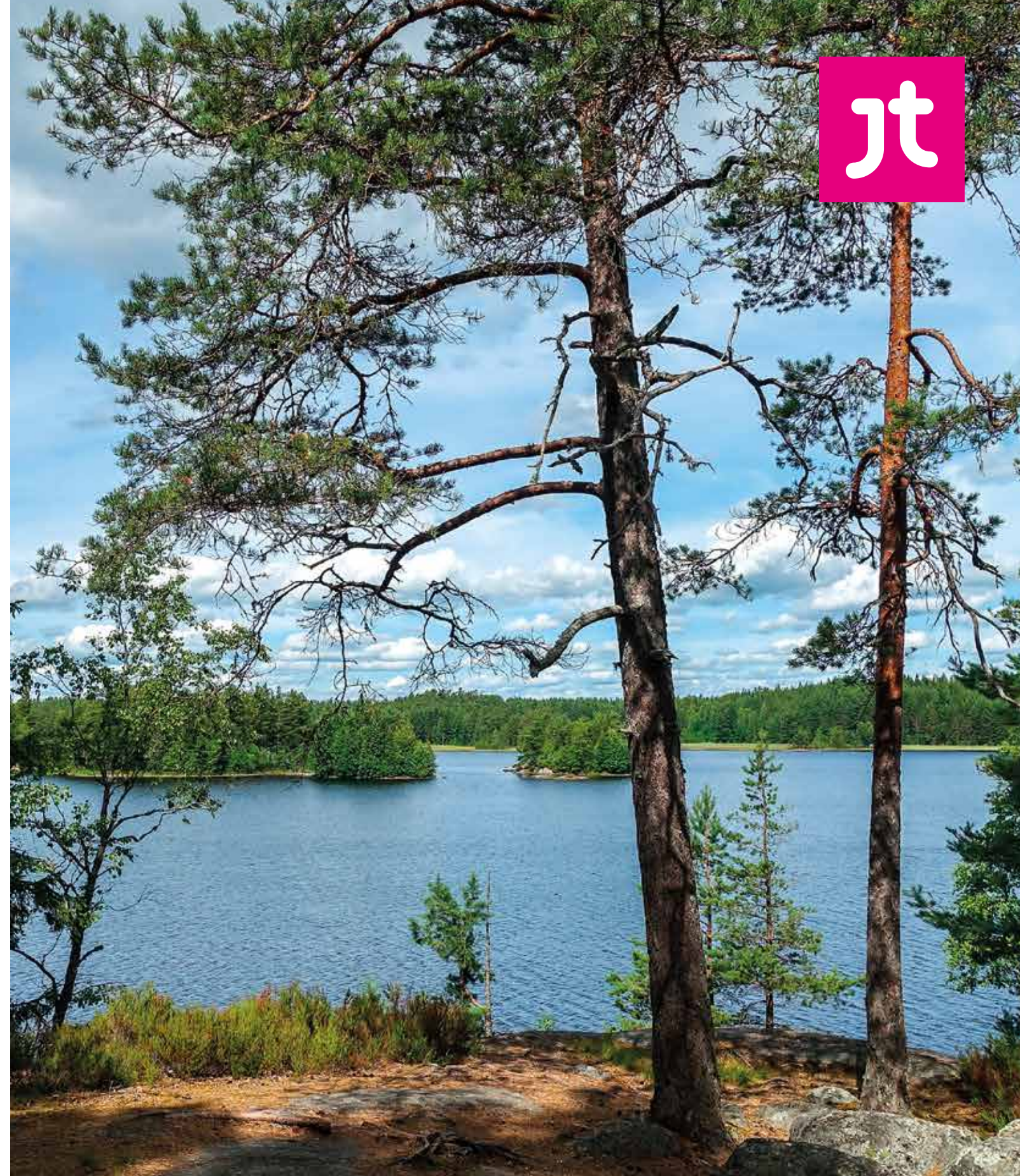
Jouni är HSR rf:s enda serviceman som förutom i sitt eget område har arbetat i föreningens alla verksamhetsområden, såväl i Bottniska viken, i Päijänne, i Saimen och i Skärgårdshavet. Han kommer dit där besättningen behöver kompletteras.

– Det har nog varit minnesvärda turer! Alla områden har sina egna goda sidor och alla är lika bra. Arbetskamraterna är nu sådana de är – det vill säga alla är väldigt trevliga! Jag läste om en sådan där omröstning om Finlands bästa arbetsplats och funderade varför vår förening inte är med där? **S**



/ Jouni Kelkka

Blågröna alger blommar som
värst.



Miljövänliga förpackningar

jaakkoo taara

www.jt.fi

Tillsammans är vi starka

TEXT: Sammanställt av Sälle-redaktionen



/ Ida Sandberg

År 2019 är det sjätte verksamhetsåret för Snygg Beach.

Tillsammans mot framtiden

I slutet av förra året, när den femte strandstädningssäsongen avslutades, beslöt vi inom HSR rf befästa Snygg Beach-verksamhetens säsongsbetonade kampanj som en del av föreningens grundläggande verksamhet. Snygg Beach har en stark roll på det finländska miljötalkofältet och har också fått stort stöd från olika företag.

Den största sponsorn för Snygg Beach är Ålandsbankens Östersjöprojekt. I mars 2019 säkerställde projektet finansieringen av Snygg Beach för tre år framöver tack vare en fantastisk donation på 90 000 euro. Ålandsbanken har gått vid Snygg Beachs sida ända sedan starten, eftersom det var med stöd från Ålandsbanken som man år 2014 började lägga grunden för hela kampanjen.

– Ålandsbanken var med och möjliggjorde starten av Snygg Beach, så det är fint och faller sig naturligt att vi också får fortsätta arbeta tillsammans för renare stränder. Som vår motiverande kraft fungerar samma dröm om rena vattendrag och naturligtvis hoppas vi att vårt samarbete ännu fortsätter efter de tre åren. Tack vare donationen kan vi ytterligare fördjupa vår miljöfostran och försöka komma upp med hett efterlängtade mobillösningar för Snygg Beach för att uppfylla nutidens krav, berättar **Julia Jännäri**, som koordinerar programmet Snygg Beach.

Redan i januari 2019 fick Snygg Beach en annan värdefull donation, när Partioaitta donerade en miljöbonus på 20 250 euro som medlemmarna i dess Klubb 365 samlat ihop. Med hjälp av Partioaittas donation skapades välbehövlige nya webbsidor för Snygg Beach. Den nya webbplatsen har en fräsch framtoning och förhoppningen är att den tillsammans med den användarvänliga talkokartan ska locka en allt större skara människor att ordna strandstädningstälkon.

År 2018 anmäldes 104 städtälkon till Snygg Beach och i år - med stödet från Ålandsbanken och Partioaitta - hoppas vi att projektet ska nå ut till allt fler längs med havskusten, sjöar och strömmande vatten som bryr sig om strändernas tillstånd. Anmäl ditt städtälko på talkokartan www.snyggbeach.fi.

HSR rf var först i Finland med att systematiskt undersöka nedskräpningen av Finlands stränder i och med projektet MARLIN år 2011. Resultaten från projektet visade att Finlands stränder var de allra mest nedskräpade jämfört med de andra länderna som deltog i undersökningen. De dystra resultaten väckte en lust att göra något åt saken, så Snygg Beach lanserades. S

Tillsammans mot övergödningen av Östersjön

HSR rf genomför miljöprojekt i samarbete med andra organisationer, administrativa instanser, forskningscentraler och företag såväl regionalt, nationellt som på ett internationellt plan. För närvarande pågår bland annat två projekt för att förhindra övergödning.



/ Veera Säilä

En 550-liters kompostbehållare fördes ut till Jurmo förra säsongen.



/ Veera Säilä

Inkommande säsong istandsätts flytande sugtömningsanläggningar inom ramen för projektet BATSECO-BOAT.

NÄRINGSÄMNINGEN ÅTERVINNS I SKÄRGÅRDEN

Inom projektet Återvinning av näringsämnen vid Skärgårdshavets turistmål (SaaRa), som inleddes 2017 främjas återvinning av näringsämnen vid Skärgårdshavets turistmål. Målet är att minska på matsvinnet och utnyttja näringsämnen lokalt i skärgården. Förra säsongen utökades möjligheterna att kompostera bioavfall på Jurmo, Öro och Själo i Skärgårdshavet och under den kommande säsongen för vi även ut kompostbehållare till Bodö.

– Till Bodö förs två 550-liters kompostbehållare och en efterkomposterare. Hamnehavaren **Nina Liski-Tirkkonen** har redan tidigare tagit emot båtarnas bioavfall i sin egen kompost, så nu får man extra kapacitet och de tillvaratagna näringsämnen kan utnyttjas för anläggandet av grönområden på plats. Insamlingen av bioavfall minskar också mängden brännbart avfall och förbättrar kvaliteten på det, berättar HSR rf:s projektchef **Hanna Haaksi**.

SaaRa är ett av regeringens spetsprojekt inom programmet för främjandet av återvinning av näringsämnen, och det finansieras ur miljöministeriets RaKi-program. HSR rf:s partner i projektet är Brahea-centret vid Åbo universitet.

FÖRBÄTTRADE SUGTÖMNINGSMÖJLIGHETER FÖR SMÅBÅTAR

Inom ramen för projektet BATSECO-BOAT, som inleddes 2017, förbättras mottagningsnätverket för båtarnas septikavfall längs med centrala farleder i mellersta Östersjön, hela vägen från Estlands kust till Finlands och Sveriges skärgårdar.

Utökade septiktjänster förebygger övergödning och förbättrar servicenivån i skärgården och har därigenom också positiva effekter på skärgårdsturismen.

– Under inkommande säsong repareras de gamla flytande sugtömningsanläggningarna och nästa säsong 2020 får vi fler anläggningar. Båtlivet ger en avsevärd punktbelastning när det gäller övergödning, så det är viktigt att utsläppen minimeras där det går, säger Haaksi.

Trots att utsläpp av toalettavfall i vattnet förbjöds i Finland redan 2005, visar en undersökning som utförts av Åbo universitet och HSR rf 2016, att nästan 50 procent av båtarna sporadiskt tömde sitt toalettavfall rätt ut i havet. Den vanligaste orsaken som uppgavs var att det inte fanns tillräckligt med tömningsplatser eller att anläggningarna var besvärliga att använda och det är bland annat dessa utmaningar som BATSECO-BOAT vill ta sig an.

Det treåriga projektet BATSECO-BOAT leds av Brahea-centret vid Åbo universitet och partner i Finland är Häll Skärgården Ren rf, i Sverige Ecoloop AB, Campus Roslagen samt Norrtälje kommun och i Estland Hoia Eesti Merd (Keep the Estonian Sea Tidy) och Viimsi kommun. S

Tillsammans är vi starka



/ Saimaa Brewing Company



/ Makia Clothing



/ HSR rf

Gyllengul läskande kvällsöl

Det glutenfria ölet Brewer's Organic Kaito Lager som tillverkas av Saimaa Brewing Company, får i sommar ett nytt utseende när företaget utnämnde ölet till HSR rf:s jubileumsöl. En del av försäljningsintäkterna från Kaito Lager går till stöd för föreningens verksamhet.

– Att skydda våra hemtrakter i Saimen och andra skärgårdsområden är en hjärtesak för vårt bryggeri. Därför är vi också glada över jubileumsårets samarbete, där vi får göra vår del för att stöda denna viktiga uppgift, berättar produktutvecklaren för Saimaa Brewing Company, **Kasper Villa**.

Brewer's Organic Kaito Lager är en gyllengul och läskande kvällsöl med en lätt maltighet som tillsammans med de rika skiftningarna hos ädelhumlen Saaz skapar en fräsch och ren helhet. **S**

Jubileumsölet kommer gradvis till försäljning i S-gruppens och K-gruppens större affärer och till välförsedda restauranger i maj.

Stilrent!

Makia Clothing lanserade 2016 en t-shirt och en college med det populära trycket Skärgården för Håll Skärgården Ren rf. Samarbetet får nu en ny design jubileumsåret till ära. När sommaren närmar sig kommer det rödbergenbaserade företaget att ha en ny kollektion vid namn MAKIA x PSS i sin webbshop. Kollektionen består av college, t-shirt och mössa. Makia donerar 20 % av kollektionens moms fria försäljningspris till HSR rf:s arbete för rena vattendrag. Det lönar sig att vara snabb för senast sålde produkterna snabbt slut! **S**

Olokee hiljaa ja huutakee

I vår har man haft möjlighet att uppleva en äkta auktionskejsare, känd från tv, hålla auktioner till sjöss! Viking Line har arrangerat meet & greet -kryssningar med auktionskejsaren. Auktionen inleds alltid med en legendarisk kopparpanna, men det finns även prylar från Viking Line och Huutokauppa Palsanmäki. Intäkterna från kopparpannorna, Viking Line-sakerna och överraskningshinkarna doneras till Viking Lines långvariga samarbetspartner Håll Skärgården Ren rf. **S**

Ändrade attityder – en plastkasse i taget

Många företag har börjat minska konsumtionen av plastkassar tack vare projektet One Bag Habit. Ett av dessa företag är modekedjan KappAhl, som dessutom donerar vinsten från plastkassarna till miljöarbetet.

Den globala konsumtionen av plastkassar är enorm och produktionen, transporten och återvinningen kräver stora mängder energi, oavsett om påsarna tillverkas av nytt eller återvunnet material. Enbart i Sverige använder man kring 200 plastkassar per person per år och varje enskild kasse används bara i ungefär en halv timme. One Bag Habit -projektet har som mål att minska konsumtionen av alla slags kassar och öka medvetenheten om deras negativa miljökonsekvenser.

I och med projektet One Bag Habit har de plastkassar som tidigare delats ut gratis blivit avgiftsbelagda. Projektet har fått 70 procent av KappAhl's kunder att avstå från plastkassen under projektets första 15 månader. KappAhl donerar sin försäljningsvinst från försäljningen av kassarna, över 200 000 euro, till miljöarbetet i de länder där modeföretaget har affärer. I Finland var det Håll Skärgården Ren rf som valdes till samarbetspartner. **S**

DÄR
LIVET
HÄNDER.



För många är det viktigaste i livet att trygga sina närmstående. Då du känner dig trygg, vågar du leva mera, fullt ut. Och när vi lever livet fullt ut är även lyckan närmare. Vi är ett kundägt livstrygghetsbolag. Det betyder, att ekonomin, hälsan och tryggheten för våra kunder och deras närmstående är en hjärtesak för oss.

Läs mer på lahitapiola.fi/elamanturva

Genom att koncentrera kan du spara upp till 17 % på premierna och dessutom får du upp till 5 % Bonus hos S-gruppen.

Bekanta dig med Hjälpeskolningarna i första hjälpen och i handbrandsläckning på lahitapiola.fi/sankarikoulutus

I HälsöHjälpen får du snabbt och enkelt svar på dina hälsobekymmer. Ladda ner HälsöHjälpen från App Store eller Google Play Store.



SÄLLE TIPSAR

Vettiga alternativ till giftfärger

TEXT: Ida Sandberg

Det finns alternativ till de påväxthindrande färgerna, mer kända som giftfärger, som både skonar naturen och inte heller är skadliga för hälsan. Båtbotten kan hållas fri från påväxt med hjälp av mekaniska metoder.

Giftfria metoder är bland andra:

- Att tvätta båten för hand, med trycktvätt eller i en båttvätt
- Att använda sig av skaftförsedda skrapor
- Att använda sig av mattor som skyddar och borstar båtbotten
- Att lyfta upp båten på land när den inte används
- Att använda en ultraljudsanordning som håller botten ren genom att sända ut ljud och skapa resonans

PS. I höstas skaffade vi en Drive-in Boatwash™ BIGWASH-16 WIDE-båtbottentvätt som lämpar sig även för kölbåtar till Östra hamnen i Hangö! Bottentvätten kan nu under två säsonger framöver testas i Hangö, tack vare finansiering från Weisell-stiftelsen.

HAVSTULPANER ETT GISSEL I ÖSTERSJÖN

På Östersjön är det havstulpaner som utgör det största problemet på båtarnas botten. Deras larver fäster sig i allmänhet vid sitt underlag under några veckor i månadsskiftet juli–augusti. I det här skedet, innan larverna utvecklar ett hårt skal, är de ännu lätta att få bort. Larverna kan kännas med handen som en skrovlig yta på båtbotten och då är det bra att rengöra botten inom 2–3 veckor.

Håll Skärgården Ren rf erbjuder också sina medlemmar som idkar båtliv i Skärgårdshavet den kostnadsfria sms-tjänsten Rocco. Tjänsten skickar ut ett meddelande till båtarna när man noterar att larverna börjat fästa sig. Ta tjänsten i bruk på vår webbplats:

www.hallskargardenren.fi/sv/salle-tjanster/rocco-tjansten.



Vikaren i naturen vs. människan på nätet



- Vikaren orkar hålla andan i 20 minuter.
- Vikarsälen navigerar smidigt med hjälp av sina morrhår.
- Vikaren återvänder år efter år till samma plats för att föda.
- Människan orkar läsa mindre än 20% av webbplatsers innehåll.
- 61 % av mobilsurfare lämnar webbplatsen om de inte genast hittar vad de söker.
- 38 % lämnar webbplatsen omedelbart om de inte gillar innehållet eller layouten.

Visste du också att Poutapilvi har byggt webbtjänster lika länge som vikarsälen i genomsnitt lever: 20 år?

Vårt samarbete med Håll Skärgården Ren rf har varat i hela 15 år – gratulerar till 50-årsjubileet!



Håll Skärgården Ren rf:s

SÄLLE- PRODUKTER

Säsongens hetaste Sälle-produkter är nu här! I sortimentet ingår både gamla favoriter och några nyheter jubileumsåret till ära. Genom att köpa Sälle-produkter gynnar du vattendragen, eftersom en betydande del av försäljningsintäkterna går direkt till skyddet av skärgårds- och insjönaturen.

I tillverkningen av Sälle-produkterna beaktas hållbar utveckling och miljövänlighet och vi försöker så långt som möjligt anlita inhemska företag.

SÄLLE-PRODUKTER WEBBSHOP

www.roope-tuotteet.fi

För försäljningen av Sälle-produkter ansvarar Ocean Spirit Oy Ab:

Slottsgatan 37 b
20100 Åbo
tel 040 761 8484
info@oceanspirit.fi
www.oceanspirit.fi

Vill du bli återförsäljare?
Kontakta Ocean Spirit.

ANDRA ÅTERFÖRSÄLJARE

Design Hill designhill.fi

Fantoy Marine fantoy.fi

Helsingin Moottorivenekerho

new.hmvk.fi

Kahvila-Ravintola Satamakapteeni /

Satamakapteeni Oy satamakapteeni.fi

Kivenlahden Venekerho

kivenlahdenvenekerho.fi

Kotka Maretarium Oy

Nagu gästhamn naguhamn.fi

Old School Lifestyle Oy

oldschoollifestyle.fi

HSR rf / Kontoret i Åbo

HSR rf / Kontoret i Nyslott

Puumala gästhamn

Seapoint Pohjoisranta seapoint.fi/asetat

SEAPIENT Porkkala Marin

seapoint.fi/asetat

Temppelein Emäntä temppeleinemanta.fi

Utö Handel uto.fi

Varuste.net info@varuste.net

Varuhuset Wahlsten wahlsten.fi



1 Sälle-kökshandduk i linne-bomull

På Sälle-kökshandduken har man tryckt nyttiga och miljövänliga städtips, där man använder sig av ämnen man hittar hemma i skafferiet.

Handduken är tillverkad i linne-bomullsmaterialet Eastcoat. Motivet har tryckts med den så kallade pigmentmetoden, där man inte alls använder något vatten och bara mycket lite el.

16,00€

Mått: 47 cm x 67 cm

2 Sälle-handdiskmedel

Sälle-handdiskmedel fungerar såväl hemma som på stugan och till och med i båten! Eftersom Sälle-handdiskmedlet inte innehåller tvålbaserade tensider eller ytaktiva medel, löses det upp och nedbryts problemfritt också i kalla förhållanden.

Sälle-handdiskmedlet är mildt och tryggt som också tvålallergiker kan använda.

6,00€

3 Sälles jubileumssnaps- glas i sjökortslåda, 4 st.

Sälles jubileumssnapsglas är tillverkade i Finland och är packade tillsammans med torkat sjögräs i en rund låda med sjökortsmotiv.

Lådan innehåller fyra snapsglas på fot. Glasen är skira och festliga, men trots detta hållbara. Glasen är tillverkade av borosilikatglas som är fem gånger starkare än vanligt glas.

65,00€

ERBJUDANDEN

Erbjudandet är i kraft i nätbutiken och affären så länge som produkter finns kvar.

4 Vattentät förstahjälp- väska -10 %

I Sälle-förstahjälpväskan finns nödvändiga förstahjälp-produkter och återupplivningsråd tänkta för båtfarare och fritidsboare. Förstahjälp-produkterna är förpackade i en vattentät påse som rätt förpackad också flyter. Den behändiga storleken gör att väskan får plats också i små utrymmen. Väskans diameter är 19 cm och höjden 29 cm.

44,90€

norm. 49,90 €

5 Sälle-butikskasse

I Sälle-butikskassen bär du behändigt dina inköp. Kassen fungerar utmärkt även som strandkasse, eftersom den är gjord i ett material som är lätt att tvätta och torka av.

15,00€

norm. 19,50 €

Mått: 40 cm x 50 cm

(bottens storlek 10 cm)

Där Sälle går före, kommer de andra efter

TEXT: Veera Säilä BILDER: HSR rfs arkiv

Många som levde på 60-talet minns hur man i skärgården samlade skräp i klippskrevor eller ute på isen. Man upplevde inte heller att det var fel att ge folk tipset att dumpa sitt avfall i havet. Ingen tyckte att det var något konstigt med detta, för det fanns ingen organiserad avfallshandling och ingen hade funderat över miljöfrågor.

Hur långt har vi kommit sedan dess? Verksamheten har vuxit från enskilda personers aktivitet till en riksfattande miljöorganisation för båtfarare, där kärnverksamheten alltjämt utgörs av medlemmarna, det konkreta arbetet för vattenmiljöns bästa och en vilja att utvecklas i en omgivning som befinner sig i ständig förändring.

De första soptunnorna dyker upp i de populära skärgårdshamnarna på Jurmo och Nötö.



60-TALET

60-TALET

● Sommaren 1969 flyter en plastpåse i land på Öro i Västansfjärd. För **Rabbe Laurén**, **Renée Slotte** och **(Kaj) Gunnar Mattsson**, som semesterar ute på ön, är det här droppen. De är trötta på att se sophögar på stränderna och bestämmer sig för att börja hålla skärgården ren. Den 25 september 1969 undertecknar vännerna föreningens stiftelseurkund, och målet för verksamheten är att förhindra nedskräpning och att fostra skärgårdsbesökarna till att känna ansvar för naturskyddet.

70-TALET

● Soptunnorna töms med frivilligkrafter. Utvecklingen är snabb och 1972 har man redan ett nätverk av sopstationer som täcker största delen av Skärgårdshavet och en del av västra Nyland.

● År 1978 genomförs redan det första forskningsprojektet, genom vilket man klarlägger nedskräpningen av och avfallshandlingen i den sydvästra skärgården.



70-TALET

Soptunnorna töms med hjälp av egna båtar.



80-TALET

80-TALET

● Efterfrågan på soptunnor ökar och talkoverksamheten är inte längre tillräcklig. Sop-Sälle-märket skapas. Intäkterna från den används för att upprätthålla sopstationerna som döps till Sop-Sälle-stationer.

● Finland börjar med återvinning. HSR rf går i spetsen för återvinningen och 1984 börjar man med glasinsamling vid 24 av föreningens sopstationer och man börjar även samla in problemavfall.

● Verksamheten utvidgas till Vasa skärgård, Östra Finska viken och insjövattnen. I slutet av 1982 finns det redan sammanlagt 150 sopstationer och föreningen får sin första heltidsanställda för att leda föreningen.



Rabbe Laurén klistrar den första Sälle-dekalen på sin båt sommaren 1980.

● Miljömedvetenheten i samhället ökar och vidgar även föreningens verksamhetsfält. Utöver avfallshandlingsarbetet vill man också minska på båtfarens ekologiska fotavtryck. De första projekten som gäller båtliv och vattenmiljö inleds, såsom utvecklandet av septiknätverket i Saimen och på havsområdena. Genom projekten vill man finna metoder och tillvägagångssätt som minskar båtlivets skadliga miljökonsekvenser.

● Inom föreningen är man oroad över att båtarnas toalettavfall hamnar direkt i vattnen. Det är möjligt att tömma båtarnas septiktankar vid föreningens servicefartyg och i anslutning till Sop-Sälle-stationerna byggs torrtoaletter. År 1985 finns det redan torrtoaletter vid en tredjedel av sopstationerna.



● Föreningen är känd som en betydelsefull miljöorganisation och föreningens verksamhet uppmärksammas för första gången även på statlig nivå. Föreningen får 1986 sitt första egna servicefartyg, Roope-Sälle I, till Skärgårdshavet. Fartyget är en donation från miljöministeriet.



90-TALET

● Antalet medlemmar och sopstationer ökar alltmer och sopsortering introduceras vid många sopstationer. År 1990 har föreningen 7 000 medlemmar och redan över 300 Sop-Sälle-stationer.

● På 1990-talet går föreningen med i många internationella nätverk. Man utbyter erfarenheter och lär sig av varandra på ett internationellt plan. I synnerhet med den svenska föreningen Håll Sverige Rent bedriver man ett nära samarbete och föreningen är med och grundar systerorganisationen Hoia Eesti Merd! i Estland.

● Föreningen går med i organisationen Foundation for Environmental Education och börjar administrera det internationella Blå Flagg-programmet i Finland. Blå Flagg är ett miljömärke som beviljas bra hamnar och badstränder. Det här är starten på ett nära samarbete med hamnarna när det gäller att främja miljöfrågor.

● Miljömedvetenheten i samhället ökar och vidgar även föreningens verksamhetsfält. Utöver avfallshandlingsarbetet vill man också minska på båtfarens ekologiska fotavtryck. De första projekten som gäller båtliv och vattenmiljö inleds, såsom utvecklandet av septiknätverket i Saimen och på havsområdena. Genom projekten vill man finna metoder och tillvägagångssätt som minskar båtlivets skadliga miljökonsekvenser.



Genom försäljningen av Sälle-produkter ökar man föreningens medelanskaffning och synlighet.



90-TALET



2000-TALET

● Föreningen uppnår sitt nuvarande medlemsantal – cirka 12 500 medlemmar.

● Föreningens fyra servicefartyg opererar i Skärgårdshavet, Bottniska viken, Saimen och i Päijänne. Utöver dessa bedrivs miljöarbete också med mindre båtar i Birkaland och på Östra Finska viken.

● Föreningen har en viktig roll särskilt när det gäller att utveckla sugtömningsnätverket för toalettavfall när utsläpp av toalettavfall från fritidsbåtar förbjöds 2005.

● Det finns redan mer än 50 Blå Flagg-hamnar, såväl längs havskusten som på insjöarna.

2000-TALET



● Förhindrande av nedskräpning, övergödning och kemikalisering befästas som tre teman för föreningens projektarbete.

2010-TALET

● Det finns över 200 Sälle-stationer runt om i Finland och Roope-fartygen transporterar tonvis med avfall och skrot från skärgården.

● Föreningen avslutar sitt medlemskap i Foundation for Environmental Education och administrationen av Blå Flagg-programmet. Den utvecklar sitt eget miljöprogram Sälle-hamn, som är riktat uttryckligen till finländska hamnar, oberoende av deras storlek.



2010-TALET



Genom Sälle-hamnprogrammet får hamnarna anvisningar och stöd i miljö- och säkerhetsfrågor med beaktande av vattennaturen och båtliivskulturen i området.

2020-TALET

● Häll Skärgården Ren rf är en av de viktigaste miljöorganisationerna i vårt land. Föreningens unika verksamhetsmodell, som förenar praktiskt och konkret arbete med forskning och övertygande kommunikation, är en källa till stolthet för finländarna. Skärgårdskommuner, folk som rör sig till sjöss, hamnar, båtindustrin och andra aktörer med anknytning till vattendragen är intensivt involverade i föreningens arbete.

● Cirkulär ekonomi är ett hett ämne i samhället och föreningen utvecklar också sina egna funktioner i den riktningen, så att avfall kan återvinnas och utnyttjas mer effektivt än förr.

● HSR rf:s starka roll när det gäller att fungera som en länk mellan forskningsarbete och allmänheten har ökat antalet medlemmar till 20 000. Utöver dem som rör sig till sjöss ansluter sig även sådana som inte direkt utnyttjar Sälle-tjänsterna, men som vill öka sin medvetenhet om tillståndet i våra vattendrag och vara med och påverka.

● Föreningen vänder blicken mot båtarnas bottnar och grävatten. Båtfarare och småbåtsvarv upplyses om den kemikalisering som drabbar vattendragens känsliga ekosystem och föreningen presenterar bland annat alternativa metoder för renhållningen av båtbottnar som kan ersätta giftfärgerna, och ger anvisningar om hur man bygger filtrerande tvättplatser för båtbottn-tvätt samt kompletterar Sälle-stationerna med diskplatser.

● I projektet MARLIN, som kartlägger nedskräpningen av Östersjön, visar Finlands stränder sig vara de mest nedskräpade i Östersjöområdet. HSR rf inleder en systematisk uppföljning av nedskräpningsläget på stränderna som utvecklas till en nationell mätare för uppföljning av havets tillstånd.

2020-TALET



● De viktigaste redskapen för det konkreta miljövårdsarbetet är fortfarande fungerande servicefartyg. Förutom på Skärgårdshavet, har också Saimen i användning ett nytt fartyg som uttryckligen är planerat för miljövårdsarbete. Medel samlas in för att förnya Bottniska vikens M/S Roope-Botnia.

● Utmaningen att förnya servicefartygen blir alltmer aktuell när de fartyg som en gång i tiden fäts som donationer nu börjar vara för gamla för sina nuvarande uppgifter. Med hjälp av kampanjen Fixa flottan samlar man in medel för att förnya fartygen. År 2017 får Skärgårdshavet ett nytt fartyg, M/S Roope, som uttryckligen är planerat med tanke på miljövård. Medelansaffningen fortsätter ännu med målet att förnya Saimens servicemateriel.

Det sorgliga resultatet i MARLIN projektet och medborgarnas vilja att hjälpa ger upphov till talkostädningskampanjen Snygg Beach som ordnades första gången våren 2014.

HSR RF LEVER I TIDEN – HELA TIDEN!

Huvudsponsorer



Sponsorer



Understödsföretagen och -föreningar

Arifin Oy
Arkitektbyrå Kasper Järnefelt Ab
Astrum Vene Oy
Audico Systems Oy
Aurakorro Oy
Baltic Yachts Oy Ab Ltd
Bennys Trading Oy
Blue Ocean Oy
Bore Ltd
Botnia Marin Oy Ab
Botniarosk Oy Ab
Christian Berner Oy
DataTaito Turku
Eke-Finance Oy
EKM Service Ab Oy
Esleyhti Oy
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy
Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö
Finnlines plc
Forststyrelsen

Föreningen Nylands friluftsområden
Garmin Nordic Finland Oy
Herrankukkaro Oy
HP Finland Oy
Huiskulan Puutarha Oy
Idemia Finland Oy
Idäntie Ky - Österled Kb
Inhan Tehtaat Oy Ab
ITpoint Oy
Karl Forsström Ab
Kone-Yijälä Oy
Lahnakoski Oy Ab
Leevene Oy
Lesjöfors Springs Oy
Lyyti Oy
Marinetek Finland Oy
Mercury
Naantalin Neliöt Oy
Nordkalk Oy Ab

Oili Jalonen Oy
Pernod Ricard Finland Oy
Profiweld Oy Ab
Rausanne Oy
Rederi Ab Nathalie
Ruisrock
Saimaa Geopark ry
Saimaa Terminals Oy Ab
Savorak Oy c/o PM-Laskenta Oy
Scandi Yachts Ab Oy
Stormossen Oy Ab
Strandcamping Larsmo Ab Oy
Sulkavan Suursoudut
Suomen Akkueräys Oy
Tallink Silja Oy
TerhiTec Oy
Venemaailma Turku
Wikro Marin
Åbonejdens Andelsbank



ADMINISTRATION SÖDRA-FINLAND
Puolalagatan 1, 20100 Åbo
kansli tfn 02 274 5500 | salle@pssry.fi

generalsekreterare Aija Kaski
tfn 040 528 7145 | aija.kaski@pssry.fi

distriktschef Katriina Murto
tfn 050 5985181 | katriina.murto@pssry.fi

ekonomisekreterare Merelle Ahlman
tfn 040 4571 863 | merelle.ahlman@pssry.fi

informatör Veera Säilä
tfn 040 455 2798 | veera.saila@pssry.fi

informatör Ida Sandberg
tfn 040 457 1182 | ida.sandberg@pssry.fi

projektchef Hanna Haaksi
tfn 050 302 2661 | hanna.haaksi@pssry.fi

projektkoordinator Atte Lindqvist
tfn 040 458 9495 | atte.lindqvist@pssry.fi

projektkoordinator Julia Jännäri
tfn 040 455 7251 | julia.jannari@pssry.fi

projektassistent Jutta Vuolamo
tfn 040 458 9156 | jutta.vuolamo@pssry.fi

servicefartyg M/S Roope
tfn 0400 372 379 | okko.salo@pssry.fi

BOTTNISKA VIKEN
servicefartyg M/S Roope-Botnia
tfn 050 557 5022 | goran.ahlstrand@pssry.fi

INSJÖ-FINLAND
Schaumanintie 5, 57230 Nyslott
tfn 015 514 648 | roope.jarvisuomi@pssry.fi

distriktschef Eeva Taimisto
tfn 0400 555 098 | eeva.taimisto@pssry.fi

distriktssekreterare Veli-Matti Hartikainen
tfn 045 773 47989 | veli-matti.hartikainen@pssry.fi

SAIMEN
servicefartyg M/S Roope-Saimaa
tfn 0400 165 635 | roopesaimaa@pssry.fi

PÄIJÄNNE
servicefartyg M/S Roopetar
tfn 040 755 3413 | roopetar@pssry.fi

BIRKALAND OCH ÖSTRA FINSKA
Administreras från Åbo
tfn 02 274 5500

SÄLLE-PRODUKTER
försäljning och produktinformation
Ocean Spirit Oy Ab | Slottsgatan 37 b, Åbo
tfn 040 761 8484 | info@oceanspirit.fi
www.oceanspirit.fi
www.roope-tuotteet.fi

Donera för en renare vattenmiljö!

Håll Skärgården Ren rf:s basverksamhet finansieras av medlemsavgifter, miljöministeriets statsbidrag samt av stöd från företag och privatpersoner. Donationer av alla slag är mycket viktiga för oss och de säkerställer vårt arbete för renare vattendrag och trivsammare utflykter även imorgon.

Doneringar riktas till konto: FI42 6601 0010 5173 99 (Ålandsbanken) eller behändigt via MobilePay-mobilbetalningsappen till kortnumret 33168. Mer information om olika sätt att stöda oss eller donera hittas på adressen www.hallskargardenren.fi.



www.hallskargardenren.fi



FÖDELSEDAGAR



Jag firar min
50-årsdag genom
att arbeta.

Eventuella gåvor kan skänkas till kontot
FI42 6601 0010 5173 99 (Ålandsbanken)
eller bli medlem i föreningen
www.hallskargardenren.fi

Hälsningar Sälle, för renare vattendrag



HÄLL SKÄRGÅRDEN REN RF - FÖR EN RENARE SKÄRGÅRDS- OCH INSJÖNATUR
ÄNDA SEDAN 1969.